

“Geef, acht!”

Johan Kwast

‘k Möt in militairen diens. Nich da’k der völ met op heb, mear a’j good bint ‘ekurd, kom ie verplicht nen zet “oonder ’t volk”. Twee moal heb ik oetstel ‘ehad, noe bin ‘k de klos. Wiej schriewt juli 1952.

De oale “van Essen”-kazerne

zich op de kamer of. Grote hoolten schotten ligt lös op hoolten geraamtes; oonze, zeg mear wearkbaank. An beare kaanten dervan stoat lange baanken. Kopperweark opvriewen, blancoën, de “kisjes” poetsen, “de spuit” oonderholen, strieken, brood etten, alns gebuurt op dat toafelblad. Eankelen zit der ok met ’t blote gat op. Een moal in de wekke wördt alns met greune zeep of’ebeund en der duftig anen oet ‘ekeerd. Nen stofzuger keump nich op de materiaallieste vuur.

’s Moargens al bij teds stoa ik op ’t perron van Ede/Wageningen. In köppelkes geet et op de oale “van Essen”-kazerne an; almoal “koppen dicht”. Bij de veeldartillerie wilt zee oons leren keerl te wörden.

Gin idee van wat mij doar te wochen steet. As wiej de “P.S.U”-spullen hebt op ‘ehaald, wörre wiej noar ne grote ruimte dirigeerd. Ene met drie steerne schreewt oons, ne dikke hoonderd man, too woar wiej oons an te holen hebt. Ziene leste weure bint: “Lieden, en van nu af aan staan jullie onder de krijgstucht!”, en verdwient. ’t Zöt der vuur oons nich bes oet. Niks in te brengen he’j, dat is binnen de kotste keren dudelijk. Noa-deanken doat alleen de hoge Pieten. As dee zeait: “Dit is rood”, als wee’j ok vast dat ’t zwat is, dan is ’t toch rood; punt oet!

Met zo’n twintig man lig wiej op ene kamer. Der stoat stoalen kribben, twee hoog. Sloopen doo’w alleen ’s nachts, op nen strozak. De grieze peerdedekkens wördt ampat op ‘evolen tot ’n veerkaant pakket, oons “wolletje”. ’t Kopkussen, ok op ‘estopt met stro, dat is oons “klean Jantje”.

Oonze “oetrösting” lig “model” in hoge kasten. Vuur wasken goa’w noar ’t waslokaal, wieder spölt ’t meeste

’n Uur laank mesjeren, dat is dagelijkse kos en op ’t ritme “dree kwatjes per dag”, wördt oons ’t wierumdreaien an ‘eleerd. Ie bint nog niks.

Met ’n kragen hoge dichte en zoonder naam, insignes of wat dan ok, möw oons as rekrut duur de hogeren loaten ofstoompen. ’n Half joar doo’w der oawer um ’t tot “geoeffend soldaat” te brengen. Dan pas geet ’t kragen lös en kreeg ie ’t ströpkje vuur.

Da ‘k met ’t harrelopen duur bos en heed, good oet de veute kan, doar bint zee hier vlot achter. De veeldlopen of wat der iets of wat op liekt, “bint veur mij”. ’t Kan dan ok nich oetblijwen dat et gevolgen hef. De militaire crosskampioenschappen zit der an te kommen. In Arnhem nog wal, kot bij de duure. Met nog vief van van oonze 42^e ofdeling R.V.A., de

“Geoeffend soldaat”, 10 december 1952. ’n Boornsen kornet Jaap Hulshof met ziene sektie in “1^e rust”. Ik stoa oonder ’n piel.

De verbindingsleu. 'k Wöd 'beschearmd' duur 7 möa.

“25 ponders”, zal ik der hen. Nen “drietonner” brech oons vot. In 'n laadbak zit wiej op harre hoolten baanken, gelukkig bi'w der nog wal 'n keer. 't Is der al vroaj drok, almoal vrömden vuur mij. Alleen Wim de Graaff, 'n kernploeglid van 't langebaanschaatsen, keump mij bekeand vuur. 'k Heur dat der vuur in 't parkoers 'n obstakel as ekstra hinder nis is op'enömmen. Ie könt der mear met 'n paar man tegliek oawer hen. Good in de oren knuppen. Hier zal 't eerste verschil wörden 'emaakt.

Doar geet 't hen. De meute dendert van start. Bij de eerste twintig knal ik oawer dee hindernis. Regelmoatig loop ik der wat vuurbiej; zo heanig an ruk ik op noar vuurten. Nog ne kleane acht kilometer te goan. “'n Man met 'n hamer” bin ik nog nich tegenkömmen en hee blif vot ok. 't Geet good, 'k kom op “'n tweeden oadem”. Temet lig der nog nen langen klim en nen hogen bult lös zaand te wochen.

As veerde kleaj ik noar boawen. Noe krieg ik vleugeltjes. Dee twee vuur mij goat der voort an. Nog zo'n 500 meter te goan. Wied vuuroet zee ik 'n koploper, hee versnelt nich meer. Kaan 'k den nog te pakken kriegten? Al wat 't halen kan, geet er noe op den loploper of. Zeenderogen kom ik nöager. Op 'n streep is –e mij aamperan vuur 'eblewen. 't Is meer dan da'k vuurof har dörven hoppen. Ik bin der rech bliej met.

Oonder 't gerammel van mestins, teelders kenne

wiej nich, heistert 'de batteriej' vuur 't waarmetten de trappen op noar nen langen zoolder. Oonze etzaal. Oonder 't etten kriege wiej aaltied te heuren wat der zich den dag of hef 'espöld. Dan wördt 'de batteriej- en ofdelingsnota' vuur 'eleazen. Alman möt in de beene kommen, “Eerste Rust!” Als der wat biezeunders of heel belangrieks te melden valt, mö'w stram in de hoolding stoan. Wiej zölt met andach luusteren en 't nich vergetten, dat zö'w nich.

“Geef, acht!”, kleenkt et dan. Nich te geleuwen, dit moal kleenkt dat “Geef, acht!” vuur mij. Vuur mij, nen rekrut nog mear en alman zal de oren wiedwagens lösholen.

“Hedenmorgen, tijdens het cross-kampioenschap te Arnhem, heeft de kanonnier Kwast van onze Ajax batterij, een zeer fraai resultaat geboekt. Daar wist hij, op een zwaar parkoers, zich te verzekeren van de uitstekende tweede plaats”. En zo nog effen verdan. Nen rekrut, den inees boawen alns en iedereen belangriek wördt 'e-maakt, hoo besteet et. 't Veult asof in 'n volgepakt stadion 't Wilhelmus vuur oe wördt 'espöld.

Ne kleane twee joar later zwaai ik of in Assen.

Noa 45 joar pas, he'w vuur 't eerste moal ne reünie van dee keerls oet de opleidingstied. Jammer, 'n deel blif zeuk en wat möa bint der al oet de tiedkömmen. Noa zovöl joar mekaar wier zeen, dat döt wat. As lid van de commissie vuurbereiding, bin ik roem op tied wierum in Ede.

In 'n duurengaank stoa ik de manschappen, van “gemeen” soldaat tot generaal, op te wochen. Dröppelsgewieze komt ze binnen. De meesten kent mij voort wier. Nich meer van naam, mear: “Ie bint den hardloper waarvuur wiej in de hoolding hebt 'estoan. t Heugt eur dus nog.

En dan komt de verhalen lös. “Wee'j nog . . . , keerl en gin ean dat was wat” en “wee'j nog”, en “wee'j nog?”

Leawende gedachtenissen, in 'ekluurd duur de tied.